

<https://helda.helsinki.fi>

Oikeustieteen itseymmärryksestä : lyhyt kommentti Thomas Wilhelmssonille

Minkkinen, Panu

2021-03

Minkkinen , P 2021 , ' Oikeustieteen itseymmärryksestä : lyhyt kommentti Thomas Wilhelmssonille ' , Oikeus , Vuosikerta. 50 , Nro 1 , Sivut 97-101 .

<http://hdl.handle.net/10138/328368>

---

draft

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

OIKEUSTIETEEN ITSEYMMÄRRYKSESTÄ — LYHYT
KOMMENTTI THOMAS WILHELMSSONILLE

Täysinpalvellut siviili- ja kauppaoikeuden professori *Thomas Wilhelmsson* on taannoisessa katsauksessaan¹ käsitellyt ansiokkaasti oikeustieteen itseymmärryksen kirjavaa kenttää ja pyrkinyt osoittamaan, kuinka erilaisina pidetyistä oikeustieteen suuntautumisvaihtoehdoista löytyy kaikesta huolimatta päällekkäisyyksiä ja yhtäläisyyksiä. Vaikka katsausta ei ole suoraan osoitettu minulle, muuttaman vuoden takainen artikkelini oikeus- ja yhteiskuntatieteellisestä tutkimuksesta² toimii siinä määrin Wilhelmssonin esittämien väitteiden ”olkiukkona”, että mielelläni vielä jatkan keskustelua pienen toiston uhallakin. Kiitän Oikeus-lehden toimitusta tästä mahdollisuudesta.

Kaikissa tiedepoliittisissa keskusteluissa asiat näyttäytyvät valitsemamme näkökulman valossa. Wilhelmssonin lainopillisen puolustuspuheen näkökulma olettaa, että kaikilla tieteenaloilla on niille ominaisia perusominaisuuksia. Perusominaisuuksiin vedoten voimme siten väittää, että ”lainoppi on muutakin kuin sitä-tai-tätä” tai että ”oikeus- ja yhteiskuntatieteellinen tutkimus ei tutki ainoastaan sitä-tai-tätä” ja niin edelleen. Mikään tiedepoliittinen keskustelu ei voi täysin välttää tämänkaltaisia väitteitä, jos se pyrkii tunnistamaan jollekin tieteenalalle tai tutkimussuuntaukselle tunnusomaisia piirteitä. Näin tein myös omassa artikkelisani.

Oman artikkelini näkökulma oli kuitenkin toinen. En ollut ensisijaisesti kiinnostunut metafyysisistä kysymyksistä oikeustieteen ”perimmäisestä olemuksesta”, vaan oikeustieteen

tohtorikoulutettavien ja tutkijatohtoreiden työllistymisestä ja urakehityksestä. Tohtorikoulutukseen kuuluvien yleisten opintojen vastuupettajana tehtäväni on muun ohella tuntea yliopistoympäristössä olevat mahdolliset esteet nuorempien kollegojemme urakehitykselle ja räätälöidä annettua koulutusta havaintojen edellyttämällä tavalla. Räätälöintiä on ohjannut kaksi yleistä havaintoa: yhä koveneva kilpailu akateemisilla työmarkkinoilla, ja nuorten juristitutkijoidemme verraten vaatimaton menestys ulkopuolisen tutkimusrahoituksen hankinnassa (verrattuna yhtäältä muihin suomalaisiin lähitieteiden edustajiin esim. Suomen Akatemian hauissa, ja toisaalta pohjoismaisten ja keskieurooppalaisten yliopistojen oikeustieteen edustajiin esim. eurooppalaisen tutkimusrahoituksen haussa). Tohtorikoulutettavan ohjaajan, nuoren tutkijatohtorin mentorin tai tohtorikoulutuksen yleisten opintojen vastuupettajan tehtävänä on tällaisessa tilanteessa tukea nuoremman kollegansa pysyvämpää työllistymistä ja myönteistä urakehitystä vaalimalla sellaisia valmiuksia, joita akateemisilla työmarkkinoilla kulloinkin vaaditaan, ja oikeus- ja yhteiskuntatieteellinen painotus edistää juuri sellaisia valmiuksia. Ensimmäisen askeleen tulee silloin olla määrättyjen perustotuuk-sien tunnustaminen.

Omalta osaltani lähestyin näitä perustotuuk-sia kahdelta suunnalta.

Ensiksi pääsääntöisesti vain *kansainvälisesti* tunnustettu tutkimus lasketaan tätä nykyä tekijälleen aidoksi tieteelliseksi ansioksi riip-

1 Thomas Wilhelmsson, Annetaan kaikkien kukkien kukkia – yhdessä. *Oikeus* 49:4 (2020), s. 503-506.

2 Panu Minkkinen, Oikeus- ja yhteiskuntatieteellinen tutkimus – suuntaus, tarkastelutapa, menetelmä? *Lakimies* 115:7-8 (2017), s. 908-923.

pumatta siitä, kuinka suuressa arvossa lainopillinen oikeustiede itse pitää kansallisesti painottunutta tutkimusta.³ Hyvänä esimerkkinä on Julkaisufoorumin kaltaisten bibliometristen arviointimenetelmien yleistynyt käyttö. Kansainvälisten oikeustieteellisten julkaisukanavien määräävä asema JuFo-luokitusten ylimmillä tasoilla on tapa, joilla yliopistotutkimusta rahoittava valtio ohjaa suomalaisen oikeustieteen kansainvälistymistä. Jos työmarkkinoita, joilla nuori juristitutkija haluaa työllistyä, voidaan kutsua ”kansainvälistyviksi”, olisi ristiriitaista ohjata häntä päinvastaiseen suuntaan. On toki mahdollista, että ennen pitkää Suomesta käsin julkaistavat aikakausikirjat tai suomalaiset kustantajat saavuttavat saman korkean tieteellisen tason kuin näiden kansainväliset vastinparit. Toistaiseksi näin ei ole.

Kysymys on kuitenkin muustakin kuin kansainvälisten julkaisukanavien määräävästä asemasta. Parhaimpina pidetyt julkaisukanavat, jotka JuFo:n bibliometriikka yksilöi, kertovat myös tärkeimpinä pidetyistä tutkimuskysymyksistä, niiden edellyttämistä tutkimusmenetelmistä ja julkaistavaksi tarjottujen käsikirjoitusten arvioinnissa käytetyistä kriteereistä. Ylimmällä JuFo 3 -tasolla olevista 21 oikeustieteellisestä aikakausikirjasta kuusi on profililtaan oikeus- ja yhteiskuntatieteellistä (”*socio-legal*” tai kriminologista), viisi kansainvälisoikeudellista, kolme EU-oikeudellista ja kaksi vertailevaa.⁴ Kysymykset, menetelmät ja kriteerit ovat usein samansuuntaisia aikakausikirjasta toiseen, maasta toiseen, ja ne leviävät julkaisukanavista edelleen esimerkiksi kansainväliin arviointipaneeleihin, joissa päätetään tuettavien hankkeiden rahoituksesta (esim. Suomen Akatemian tutkimusrahoitus) tai täytettävistä toimista (esim. HCAS Core Fellowships). Ei ole ehkä

täysin sattumaa, että tässä suhteessa Suomessa parhaiten ovat menestyneet oikeudenalat, joille kansainvälisyys tulee ikään kuin luonnostaan: kansainvälinen oikeus, transnationaali oikeus, EU-oikeuden eri ulottuvuudet, kansallisen oikeusjärjestyksen rajat ylittävät oikeuden yleistieteet (oikeushistoria, oikeusteoria), jne.

Kansainvälisyyden vaatimus ei kuitenkaan välttämättä edellytä muun kuin oman kansallisvaltion oikeusjärjestyksen tutkimista. Mutta jos päättää pitäytyä suomalaisen oikeusjärjestyksen erityispiirteissä, tutkimustulosten tulee olla merkityksellisiä laajemmaltikin, ja niiden on puhuteltava kansainvälistä tutkijayhteisöä muutoinkin kuin että ”*in Finland we have this thing called reilu meininki*”.⁵ Vain ja ainoastaan kotimaisessa kontekstissa merkityksellinen tieto ei ole sellaista, jonka tutkimuksen portinvartijat helposti tunnistaisivat huippututkimukseksi, eikä sellainen tieto siksi edistä nuoren juristitutkijan yliopistouraa parhaalla mahdollisella tavalla. Kansallisiin ilmiöihin keskittyvä tutkimus voi toki olla muutoin hyödyllistä, ja on tärkeää, että muihin kuin yliopistoliisiin tehtäviin tähtäävät paikkaavat kotimaisella käytännöllisellä lainopillaan puutteita tarjolla olevassa tiedossa. Nousujohteista yliopistouraa tavoittelevan nuoren kollegan ohjaaminen kansallisesti rajattuihin lainopillisiin tutkimuskysymyksiin on kuitenkin ennen pitkää kostaava karhunpalvelus, eritoten jos tällaisen ohjaamisen taustalla on vanhemman kollegan tietämättömyyteen perustuva ”impivaaralainen” ideologia.

Toiseksi 1970-luvun lopulta alkaen myös suomalaisessa tiedepolitiikassa on korostettu *tieteidenvälisen* vuoropuhelun välttämättömyyttä.⁶ Oikeustieteelle tieteidenvälisyys on

3 Kansainvälisyydestä ja kansainvälistymisestä Suomen Akatemian tiede- ja rahoituspolitiikassa, ks. esim. Hannu Heikkilä, Suomen Akatemian historia 3, 1989-2003: kilpailu ja yhteistyö. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura 2007, s. 438-464.

4 Jäljellä olevista neljä on oikeustieteellisiä yleisjulkaisuja, jotka julkaisevat kirjoituksia useamman tutkimus-suuntauksen alalta, ja yksi on oikeusfilosofinen. Listan 22. aikakausikirja Higher Education on luokiteltu väärin. Kaikki ovat kansainvälisiä.

5 Poikkeuksena ovat kokoomateokset, joissa ”maaraportit” kertovat kansallisista ratkaisuista määrättyyn oikeudelliseen ongelmaan. ”Maaraportti” on kuitenkin tutkimuksen alajaina usein tietoisesti kuvaileva ja kaavamainen, mikä saattaa rajoittaa raportin kirjoittajan mahdollisuuksia tehdä analyttisiä ja kriittisiä huomioita.

6 Tieteidenvälisyydestä Suomen Akatemian tiede- ja rahoituspolitiikassa, ks. esim. Maritta Pohls, Suomen Akatemian historia 2, 1970-1988: yhteiskunta ja tutkimus. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura 2005, s. 479-488.

tunnetusti ollut erityisen korkean kynnyksen takana, eikä syvään juurtunut käsitys oikeustieteen erityislaatuudesta ja sen suomista erivapauksista juurikaan auta. Oikeustiede identifioituu poikkeuksellisen vahvasti juristiprofessioon: tieteenalan tehtävänä on ensisijaisesti tuottaa käytännön juristeille tulkintasuosituksia voimassa olevasta oikeudesta. Tältä osin Wilhelmssonin analogiat kasvatustieteistä ja kliinisestä lääketieteestä eivät minusta ole täysin vedenpitäviä. Kasvatustieteisiin kuuluu kyllä myös ammattiin valmistava opettajankoulutus, mutta sitä kehitetään myös omana kokonaisuutenaan, jotta yleisempää pedagogista tutkimusta voitaisiin strategisesti ohjata tieteidenvälisen keskustelujen suuntaan.⁷

Oikeustieteessä toimitaan mielestäni strategisesti nurinkurisesti. Jos vaikkapa lainsäädännön historiallinen kontekstualisointi ei kykene edistämään tulkintasuositusten muotoilua, kontekstit saavat jäädä paitsioon muiden tieteiden tutkittavaksi, mikä korostaa entisestään oikeustieteen eristyneisyyttä ja itseymmärrystä omasta erityislaatuudestaan. Lainopillisesti painottunut oikeustiede saattaa omaksua tieteidenvälisyyden vaatimukset vain hyvin rajallisesti, jolloin toinen tieteenala, kuten vaikkapa juuri historiatieteet, redusoiitiin lainopin ”aputieteeksi”, jotta se ei pääsisi tarpeettomasti hämärtämään oikeustieteen perustehtävää tulkintasuositusten muotoilemisessa. Joten hypoteettinen lainoppinut saattaa omista oikeuslähteistään käsin muotoilla ”historiallista tulkintaa” lainsäätäjän tahdosta siitä huolimatta, että historiallinen arkistotutkimus osoittaa tulkinnan mahdollisesti vääräksi.

Oikeussosiologia tarjosi luontevan alustan, jolta oikeustiede saattoi aloittaa merkityksellisemmän yhteistyön lähitieteidensä kanssa. Kuten artikkelissani korostin, toisin kuin oikeussosiologia, tarkoittamani oikeus- ja yhteiskuntatieteellinen tutkimus ei kuitenkaan ole ensisijaisesti sosiologien tai muiden yhteiskuntatieteilijöiden tekemää tutkimusta oikeudesta. Se

on pikemminkin juristien itsensä tekemää tutkimusta, jonka he tietoisesti altistavat ei-oikeustieteellisten tutkijakollegojensa – yhteiskuntatieteilijöiden, politiikantutkijoiden, humanistien, teologien, taloustieteilijöiden, jne. – mahdolliselle kritiikille. Siksi oikeus- ja yhteiskuntatieteellinen tutkimus ylittää helpommin akateemiselta huippututkimukselta edellytettävän kynnyksen kuin lainoppi ja on paremmassa asemassa edistämään nuoren juristitutkijan työllistymistä ja akateemista uraa.

Wilhelmsson tulee itse tunnistaneeksi saman akilleenkantapään, kun hän toteaa, että lainoppi on ”samanlaista tieteensisäistä akateemista diskurssia kuin minkä tahansa muun tieteenalan sisäinen keskustelu”.⁸ Näin epäilemättä on. Mutta juuri tässä piilee myös ongelma: tämän päivän tieteen portinvartijat eivät ole halukkaita tukemaan sisäänpäin lämpävää ”tieteensisäistä akateemista diskurssia” siitä riippumatta, onko kysymys tilanteesta, jossa ”kaksi kirjallisuustieteen edustajaa taittaa peistä runon tulkinnasta”, vai juristien keskinäisestä keskustelusta. He edellyttävät oikeustieteelliseltäkin tutkimukselta uskottavia rajapintoja muiden tieteenalojen kanssa, kuten vaikkapa keskustelua kirjallisuustieteilijöiden kanssa siitä, millä tavoin runon (hermeneuttinen) tulkinta mahdollisesti eroaa oikeusnormin (hermeneuttisesta) tulkinnasta – keskustelu, johon myös teologeilla ja filosofeilla olisi annettavaa. Monet Suomen Akatemian tutkijatohtorin tai akatemiatutkijan tehtävää hakeneet tunnistanevat tämän edellytyksen saamastaan palautteesta. Se on myös ”institutionaalisen tieteidenvälisyyden” edellytys, koska rahoittajille ei aina riitä juristitutkijan oma vakuutus, että hänen henkilökohtainen tutkimuksensa olisi tieteidenvälistä, vaan hänellä tulee olla konkreettista näyttöä yhteistyöstä ei-oikeustieteellisten tutkijoiden tai yksiköiden kanssa.

Artikkelissani esittämäni lainopin ”lakmus-testi” lähti siitä, että lainopillinen tieto hyödyntää ensisijaisesti tuomioistuinsalissa toimivia

7 Helsingin yliopiston kasvatustieteellinen tiedekunta onkin onnistunut kadehdittavan hyvin ulkopuolisen tutkimusrahoituksen saamisessa. Ks. <https://www.helsinki.fi/en/faculty-of-educational-sciences/research/highlighted-research-projects>.

8 Wilhelmsson 2020, s. 505.

9 Wilhelmsson 2020, s. 505.

tahoja: lainkäyttäjiä, asianajajia, prosessiin osallistuvia asiantuntijoita, jne. Wilhelmsson ei tunnista tästä syntyvää lainopin ”ideaalityyppiä” omakseen, koska oikeudellisen tiedon kohde-ryhmä ei hänen mukaansa voi toimia selkeänä kriteerinä erilaisten tutkimussuuntausten rajaa määriteltäessä. Mutta Wilhelmsson ei itsekään tahdo löytää kuin kaksi lainopillisen tiedon kohdetta: käytännön juristit ja lainoppinut tutkijayhteisö itse. Piiri on yhä tavattoman pieni. Oikeus- ja yhteiskuntatieteellinen tieto on Wilhelmssonin mukaan puolestaan myös usein sellaista, ”että vain lakimies [*sic*] tai oikeutta jollakin tavoin ymmärtävä pystyy omaksumaan tutkimuksen luomaa tietoa”.¹⁰ Näin varmaan monesti on. Ollakseen uskottava väitteen olisi kuitenkin oltava pätevä kaksisuuntaisesti. Edellyttääkö esimerkiksi samassa Oikeus-lehden numerossa ollut erinomainen etnografinen analyysi oikeudenkäynneistä¹¹ tuomarilta antropologin koulutusta, jotta siinä esitetty tieto kykenisi ”syventämään hänen ymmärrystään oman toimintansa perusteista”?¹² Tai pitääkö meidän kaikkien juristien, lainkäyttäjien ja tutkijoiden lukea artikkeli aina sillä varauksella, että oikeudenkäynneistä kirjoittavat antropologit eivät välttämättä tiedä mistä puhuvat, koska eivät itse ole juristeja?

Kysymykset ovat tietysti retorisia. Tieteidenvälisyys ei voi koskaan olla valmis hanke, ”*done deal*”, joka edellyttäisi tutkijalta täydellisiä tietoja useammalta kuin yhdeltä alalta. Se on jatkuvaa vuoropuhelua ja kommunikointia tieteen rajojen yli siinä toivossa, että ei-oike-

ustieteellisen kollegan esittämä tieto täydentäisi omaani (ja päinvastoin) tai hänen antamansa palaute paljastaisi omassa työssäni mahdollisuuksia tai puutteita, joille olen ollut ehkä itse sokea. Keskeistä on valmius altistaa itsensä toisen tieteenalan rakentavalle kritiikille.¹³

Palaan vielä lopuksi tämän lyhyen puheen-
vuoron alkuasetelmiin. Olen eläkevuosia lähes-
tyvä oppituolin haltija, joka pitää itseään am-
matillisesti pikemminkin tutkijana kuin juristi-
na.¹⁴ Vakinaisen oppituolin suojista saattaa
syntyä kiusaus kannustaa nuorempaa kollegaa
keskittymään itselle rakkaaseen tutkimustee-
maan siitä huolimatta, että se ei tulevan tutki-
januran näkökulmasta ole paras ratkaisu. Op-
pituolin haltijalla kun ei ole tilanteessa mitään
menetetävää. Itselläni on onneksi ollut riittä-
vän monta kriittisestä oikeusteoriasta kiinnos-
tunutta lahjakasta ohjattavaa, jotka ovat va-
roituksistani huolimatta kuitenkin hakeutuneet
näiden teemojen pariin ja joiden kanssa teemo-
ja on voitu yhdessä kehittää. Oppituolin halti-
jan on myös helppoa kritisoida yliopistomana-
gerialismin ja bibliometriikan ylilyöntejä ja va-
littaa esimerkiksi siitä, kuinka kansainvälisyys
ymmärretään Suomessa ensisijaisesti kieliky-
symyksenä eikä laatumittarina: voihan tutkimus
toki olla kansainvälisesti laadukasta riippumatta
siitä, millä kielellä tutkimustulokset julkaistaan.¹⁵

Oppituolin haltija on kuitenkin myös aka-
teeminen johtaja. Yksi hänen tärkeimmistä teh-
tävistään on tuntea kenttä, jolla johdettavat
kollegat toimivat (rahoitusmahdollisuudet, aka-
teemiset työmarkkinat, jne.), analysoida ken-

10 Wilhelmsson 2020, s. 506.

11 Taina Cooke – Eino Heikkilä, Etnografia oikeudenkäyntien tutkimuksessa: kulttuurinen asiantuntijuus ja oikeussubjektin haavoittuvuus vähemmistökulttuurien edustajien rikosoikeudenkäynneissä. Oikeus 49:4 (2020), s. 425-446.

12 Wilhelmsson 2020, s. 505.

13 Tieteidenvälistä vuoropuhelua edistääksemme perustimme oikeus- ja yhteiskuntatieteellisen verkoston (*Helsinki Socio-Legal Initiative* HSLI, <https://blogs.helsinki.fi/socio-legal/>), jonka tärkein tehtävä on juuri tutkijankoulutus.

14 Olen toisessa yhteydessä pyrkinyt kuvaamaan omaa paikkaani yliopistoyhteisössä erottelemalla ”juristitutkijan” ”tutkijajuristista”. Edellinen ideaalityyppi on koulutukseltaan juristi mutta ammatiltaan tutkija, joka hakeutuu tietoisesti yhteyteen ei-oikeustieteellisten kollegojen kanssa yliopiston monitieteellisessä tutkimuskulttuurissa. Jälkimmäinen on puolestaan juristiprofessioon sitoutunut tutkija, jolle ei-oikeustieteellisten tutkijoiden tarjoama tieto on toissijaista tai pahimmassa tapauksessa jopa merkityksetöntä. Ks. Panu Minkkinen, The Legal Academic of Max Weber's Tragic Modernity. *Social & Legal Studies* 19:2 (2010), s. 165-182.

15 Ison-Britannian paraikaa käynnissä olevan tutkimuksen laadun kansallisen arvioinnin (*REF 2021*) ohjeissa todetaan osuvasti: ”The panels would like to emphasise that ‘world-leading’, ‘internationally’ and ‘nationally’ in this context refer to quality standards. They do not refer to the nature or geographical scope of particular subjects, nor to the locus of research, nor its place of dissemination.” REF 2021: Panel Criteria and Working Methods (REF 2/2019), Research Excellence Framework 2019 (<https://www.ref.ac.uk/publications/panel-criteria-and-working-methods-201902/>), s. 35.

tän säännönmukaisuuksia ja analyysin perusteella ohjata ja mentoroida nuorempia kollegoja tavalla, joka tukee heidän itse itselleen asettamia ammatillisia tavoitteita. Wilhelmssonin katsauksen *laissez faire* -kielikuva, joka antaisi ”kaikkien kukkien kukkia”, on ristiriidassa tällaisen strategisen johtamisen kanssa. Puutarhanhoitoa tuntevat tietävät hyvin, että kaikkein luonnollisin ja niittymäisinkin puutarha edellyttää kaikesta huolimatta etukäteissuunnittelua, karsintaa ja kitkemistä. Oikeustieteellisten tutkimuskysymysten ja menetelmien ohjaaminen oikeus- ja yhteiskuntatieteelliseen suuntaan palvelee minusta juuri sellaisia yleisiä strategisia tavoitteita, jotka pyrkivät tukemaan tohtorikoulutettaviemme ja tutkijatohtorimme pysyvää työllistymistä ja edistämään heidän tutkijanuraansa tässä maailmassa ja tänä päivänä. Nuoremmalla kollegalla tulisi olla vähintäänkin realistinen käsitys omista vaihtoehtoistaan, jotta hän kykenisi tekemään omaa elämänsä koskevat tietoperusteiset valinnat. Akateeminen johtajuus edellyttää silloin myös suorasukaista rehellisyyttä. Tiedämme esimerkiksi, ettei ministeriön käyttämiä JuFo-luokituksia ole tarkoitettu yksittäisten tutkijoiden arviointiin. Mutta olisi edesvastuutonta väittää nuoremmalle kollegalle, ettei niillä siksi ole merkitystä, kun esimerkiksi tutkimuksen rahoittaja päättää tuettavista hankkeista tai yliopistotyönantaja arvioi vakinaistamispolulla olevan apulaisprofessorin etenemisen mahdollisuuksia.

Wilhelmssonin väite eri tutkimussuuntausten välisistä rajoista ”veteen piirrettyinä viivoina”¹⁶ on kuitenkin sikäli osuva, että nimenomaan paremmin kommunikoimalla lainoppineet voivat ”paketoida” työnsä vastaamaan tarkemmin nykyaikaisen huippututkimuksen kansain-

välisiä ja tieteidenvälisiä vaatimuksia. Tässä piilee se ”uuden lainopin” mahdollisuus, johon artikkelissani viittasin. Uudenlaisesta lainopista on merkkejä Keski-Euroopassa, missä EU-oikeuden monitieteelliset rajapinnat näkyvät myös oikeustieteessä, ja Wilhelmsson mainitsee tästä myös eräitä esimerkkejä.¹⁷ Yhdysvalloissa uutta lainoppia kutsutaan puolestaan ”uudeksi oikeusrealismiksi”.¹⁸ Suomessa se näkyy esimerkiksi *Teemu Juutilaisen*¹⁹ ja *Kati Kuloveden*²⁰ työssä. Kumpakaan ei voida pitää lainoppineena sanan perinteisessä suomalaisessa mielessä, mutta en usko, että kumpikaan pahastuisi, jos jossakin yhteydessä kuvailisin heidän työtään ”oikeus- ja yhteiskuntatieteellisesti värittyneeksi uudeksi lainopiksi” taikka vaihtoehtoisesti ”lainopillisesti värittyneeksi oikeus- ja yhteiskuntatieteelliseksi tutkimukseksi”. Samanlaista hybridiä edustaa myös Wilhelmssonin oma kuluttajaoikeudellinen tutkimus,²¹ jota en ainakaan itse hyvällä tahdollakaan osaa pitää perinteisenä ”*black letter*”-lainoppina vaikka siitä yhtymäkohtia löytäisikin.

Mutta siinä Wilhelmsson on oikeassa, että loppupeleissä tieteenalan sisäinen nomenklatuuri on aina sivuseikka. Keskeistä ei ole, kutsutaanko tutkimusta ”siksi” vai ”täksi”, lainopiksi vai oikeus- ja yhteiskuntatieteelliseksi tutkimukseksi. Tärkeämpää on, mitä tutkii, miten tutkii, kuinka laajalle tutkimustulokset välittyvät, ja kuinka tutkimuksesta syntynyt tieto kykenee vastaamaan aikamme suuriin yhteiskunnallisiin haasteisiin.

Panu Minkkinen

16 Wilhelmsson 2020, s. 505.

17 Esim. Rob van Gestel – Hans-W. Micklitz – Edward L. Rubin (toim.), *Rethinking Legal Scholarship. A Transatlantic Dialogue*. Cambridge University Press 2017.

18 Ks. Elizabeth Mertz – Stewart Macaulay – Thomas W. Mitchell (toim.), *The New Legal Realism. Volume 1: Translating Law-and-Society for Today's Legal Practice*. Cambridge University Press 2016, ja Heinz Klug – Sally Engle Merry (toim.), *The New Legal Realism. Volume 2: Studying Law Globally*. Cambridge University Press 2016.

19 Esim. Teemu Juutilainen, *Secured Credit in Europe. From Conflicts to Compatibility*. Hart 2018.

20 Esim. Kati Kulovesi – Michael Mehling – Elisa Morgera, *Global Environmental Law: Context and Theory, Challenge and Promise*. *Transnational Environmental Law* 8:3 (2019), s. 405-435.

21 Geraint Howells – Christian Twigg-Flesner – Thomas Wilhelmsson, *Rethinking EU Consumer Law*. Routledge 2017.